

Inserati se sprejemajo in volja trisopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se cena primeroma zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo administracija) in ekspedicija na glavnem trgu h. št. 16.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:
Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:
Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na Stolnem trgu hiš. št. 284.

Izhaja potrikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Ktere šole so bolji?

Liberalni list „Pungolo“ v Milanu pisal je 11. sušca 1869 te-le besede: „Posvetnjaško učilo je daleč od tega, da bi obrodilo na Italijanskem tisti sad, ki ga je bilo pričakovati deset let svobode. . . Mašniki učijo bolje, kakor pa vlada. Tu jo imate veliko in žalostno resnico, ki bi jo radi molčali, ako bi kaj pomagalo jo zakrivati.“ — L. 1866. so bili s kraljevim pismom povabljeni licesjski mladeniči poslednjega leta k posebnemu častnemu poskusu. Iz celega kraljestva pa jih je prišlo le 218, in — ne eden izmed vsih ni dobil zlate svetinje. Po vradnem listu je bilo to znamenje, da se latinščina ne vrdeva tako, kakor je treba v klasiških šolah tega kraljestva.

„Unita“ s številkami iz vradnih vladnih virov dokazuje, kako slabe so šole, ki jih ima liberalstvo v rokah, in da je toraj narod z njimi nezadovoljen. „Perseveranza“, list gosp. Bonghia, ki je zdaj minister za nauke, je leta 1867 rešetala državne šole od sedem let nazaj in v naznanilu o njih pravi: „Vedni nered, v več primérnejih slaba izvolitev profesorjev, zanikaren obseg teksta v bukvah, bohotna obširnost v osnovah, zmešnjava v naučnih tvarinah, najzanikarniša in skažena učila (metode), vedno menjanje šolskih redov, večno žuganje vsak dan vse prevreči, nobene gotovosti v ustanovi oseb, malo ozira na zasluge, in veliko ušes, ki so nastavljena priporočilom mož strančarjev (hm, hm!) in poslancev.“ (Persev. 23. avg. 1867.)

Ta šolski stan je tako resničen; da je sama šolska komisija priznala, da nekatere (to je mnoge) redovske šole imajo več šolske mla-

dine, kakor pa očitne šole. Kvintino Sella sam, ki pač ne gori za duhovske naprave, potrjuje te dogodbe in pravi: „V tem, ko se posvetnjaške šole izpraznujejo, se napolnujejo klerikalne.“ (Atti uff. 18. maj. 1872.) Predolgo bi bilo natezati toliko izrekov družih poslancev, ki ravno to potrjujejo.

Najznamenitiši pa je odgovor na 17. vprašanje šolske komisije: „Ali se zamore načinu, po katerem se deli verski poduk, prilastovati tista nezaupnost, katero nekteri stariši kažejo do državnih šol?“ Poslanec Lioy odgovarja na to, da, in pravi, da Italijani posnemajo v tem izgled poslancev, in sicer desničarjev in levičarjev. (Poslanci sami namreč svoje otroke dajejo v šole duhovske, ker jih hočejo dobro poučene imeti.)

Posnetek vsega je po „U. c.“: Italijani so vsi nezadovoljni z liberalno odrejo, in imajo vzrok zlasti v tem, ker državne šole imajo pogrešek v verski odreji, ktera mora biti podlaga vsemu poslopju.

Enako drevo rodi enak sad. Kjer gospoduje lažiliberalizem po šolah, ne more šola vzgojevati dobrih državljanov.

Politični pregled.

V Ljubljani, 11. junija.

Avstrijske dežele.

Cesar bodo boje vendar-le obiskali Bukovino, ker se je bilo nekterim listom zljubilo trditi, da se je to popotovanje opustilo zaradi Rumunske, kjer javno mnenje Avstriji ni ravno prijazno. Deželni glavar, dr. pl. Kohanovski, je zaradi tega prišel s posebno deputacijo na Dunaj, da bi cesarja in cesarico še enkrat po-

vabil vdeležiti se stoletnice bukovinske grede bi cesar tudi obiskali Galicijo, ktera je tega ravno tako potrebna, kakor Dalmacija. Kajti tudi tam je veliko neugodnost, ki se pa bodo gotovo odpravile, če cesar za nje zvedo.

Ogerski ministerski svēt je včeraj pod predsedništvom cesarjevim pretresaval kupčijsko pogodbo rumunsko. — Deakovci ministra Tiszo dolžé, da hudo pritiska na vradnike, da bi njegova stranka pri volitvah dobila večino. Vsled tega se bode porazumljenje med deakovci in levičarji najbrže razbilo in mnogo deakovcev namerava prestopiti k stranki Sennyey-evi.

V hrvaškem saboru je 8. t. m. sekcijski načelnik Živkovič odgovoril na Makančeve interpelacije. Rekel je, da autonomni postavni načrti hrvaški se nikdar ogerski vladni ne predlože v potrdilo in da se je ban le deželi na korist o volilni noveli posvetoval z ogerskimi ministri, da bi namreč odvrnil zmešnjave in tem bolj gotovo ji pridobil najvišje potrdilo. Makancu ta odgovor ni bil po volji in obžaloval je, da kralj hrvaški brez dovoljenja ogerske vlade za Hrvaško ne more storiti tega, kar tirja pravica, postava in deželna korist. (Viharna pohvala na galeriji.) Podpredsednik Hrvat je ukazal desno galerijo izprazniti. Makanec pa je protestiral zoper to barbarsko povelje. (Na galerijah nastal je strašansko ropot; ploskali so pa kričali: Živio! — Ostanimo! — Živila sloboda!) Poslanci so bili nevoljni in poparjeni ter so zahtevali, da naj seja za nekoliko časa preneha. Podpredsednik Hrvat je Makanca pograjajal, da je razžalil predsedništvo. Makanec zopet protestuje zoper tako posilstvo. Zatem Živkovič odgovarja na drugo interpelacijo Makančevo, rekši, da se

Hanani,

ali

poslednje dni v Jeruzalemu.

(Spisal E. Guenot — poslovenil F. Jaroslav.)

(Dalje.)

„Že ta čas so se po Judovski potikali razbojnik. Feliks je strahoval jih časih, več potov pa podkupil, da so mu odstranili nje, katerih ni mogel videti, tako postavim velikega duhovnika Jonatana, ki mu je očital razbrzdano življenje. Razbojnik so vsled tega postajali čedalje predrzniši, dohajali so prav v mesto in tempelj z meči pod obleko, in zbog tega prišlo se jih je vaše ime „sikarijci“ ali mečniki. Pomešali so se med ljudi in klali, potem pa kričali: „moritev, smrt!“ tako, da so vse druge preglušili. Poboji so bili na dnevnem redu, tako da so pismoznalci vstavili spravne darove, kajti nič več niso mogli sproti poklati toliko živine, kolikor je bilo ljudi pobitih. Fest, naslednik Feliksov, prizadeval se je zatreti razbojnike, ali Albin, nastopnik njegov, delal je ravno nasprotno. Za denar je izpustil vsakega,

in celo svojo životno stražo upotrebljal je za ropanje. A on je bil še nekaj dober človek, če ga primerjamo Gesiju Floru, nasledniku njegovemu, kterege je razdraženi narod nedavno pognal iz mesta.“

„Še o njem mi kaj povedi“, prasi Emilij, „kajti prav zavoljo njega sem bil prišel v Jeruzalem.“

„Zakaj ne, če ti vstrežem“, odgovori Hanani. „Albin je prekrival ropanje, Flor pa se je očitno hvalil ž njim. Oropal je poedine ljudi in cela mesta. Obetal je razbojnikom, da jih neče strahovati, in za to prizanašanje so mu radi pošiljali del plena. Rabelj je bil ta človek, ne vladarjev namestnik. Naj navedem izgledov, da se prepričaš o istinitosti mojega poročanja. Nek somajen dan izposlal je vojake na trg jeruzalemski, da vse poberó, kar jim v roke pride, a kdor bi se branil, naj ga razsekajo.“

„Ali so vojaki izvršili tako okrutno povelje?“ nevoljen seže vmes Emilij.

„No, 3500 ljudi, možakov, žená in dece so poklali; vrh tega so zajeli mnoge veljavne

možake in rimske plemiče, ktere je dal Flor bičati in križati.“

Rimec kar osupne. Marsikaj je bil doživel v Rimu, a kaj tacega še ne. „Človek bi skoraj ne verjel“, omeni Hananiju, „če bi kdo drug pripovedoval.“

„In nek pot“, nadaljuje starček, „pregovoril je Jeruzalemce, da so šli naproti rimskim vojakom, kateri so bili v Cezareji palestinske na kopno stopili. Vojaki so na skriven ukaz načelnikov odzdravljali s sekanjem in pobijanem.“

„In zakaj je to ukazal?“

„Zakaj? — Flor nas je dražil in tako rekoč prisilil na upor, da zamore brezskrbnejše pleniti. Ustajo bi bili prav lahko zadušili, da je on o pravem času učinil to, kar smo mi zahtevali. Šli smo namreč k njemu, starešine mestne na čelu, in prosili, naj nam dá vojakov, da mir napravimo, a on nam je odrekal zato, ker je rad videl upor rasti, da, on je celo želel nereda in zmešnjave, ki nastaja o uporih.“

„Dovolj je!“ zavpije Emilij. „Dovolj sem

tiskovna postava zato tako dolgo ni potrdila, ker jo je bilo treba prevesti in prepisovati. Tudi s tem odgovorom Makanec ni bil zadovoljen ter je trdil, da le zaradi tega postave toliko časa niso predložili v potrjenje, ker so hoteli nasprotni list „Drau“ brez sodnijske razsodbe na podlagi Bedekovičeve tiskovne novele zatreti. Večina deželnega zbora pa je odgovor Živkovičev vzela na znanje in ropota bilo je konec. — V predvčerajšnji seji je ban saboru naznanil, da volilne postave cesar niso potrdili in da jo bo treba še enkrat obravnavati. Kukuljevič in tovarši so predložili načrt postave o disciplinarnem statutu za odvetnike. Konečno je zbor sprejel sklep računa za leto 1873, ter pritrtil temu, kar je bila vlada čez proračun izdala.

Vnanje države.

Bismarkova samovoljnost celo badenskim prusakom ne dopada. Kakor se namreč poroča, hočejo staviti predlog, da naj se komisija za vnanje zadeve v nemškem zaveznem svetu tako premeni, da bo res tudi imela kaj vpliva, z drugimi besedami, da Bismark ne bo delal, kakor se mu ravno zljubi.

Švicarski liberalci v Brnu nameravajo skleniti postavo za brambo verskega miru. Človek bi mislil, da po tej postavi se bode zabranilo brezvercem motiti katoliško službo božjo. Pa zgodilo se bo ravno nasprotno. Ta postava katoličanom zaukazuje, da smejo le v cerkvah opravljati svojo službo božjo. Ker brezverni liberalci ne morejo videti očitne službe božje, ker jo siloma motijo, po mnenju brnskih postavodajalcev očitna služba božja katoliška kalj verski mir.

Laška narodna garda v Rimu in rimski okrajni je vsled kraljevega dekreta od 30. maja razrešena. V zbornici je bila v soboto splošnja razprava o javni varnosti. Dva predloga o tej reči sta bila zavržena, eden od večine komisije, ki meni, da bi ministerstvo potem imelo preveč oblasti, eden pa od ministerstva, ktero vsled njega ne bi imelo dovolj pravic za ohranitev javne varnosti.

Angleški državniki se čedalje očitnejše ustavljajo Bismarkovim nakanam. Komaj je prebavil pismo Derbyeve, mu je že Disraeli zopet eno nagodil. V zbornici poslancev bil je namreč vprašan, kako je s poročili časniškimi, ki trdijo, da Angleška bode potegnila z nasprotniki države pruske, ki se boruje s

papeštvom. Po želji Bismarkovi bi bil Disraeli moral reči, da to ni res in da protestantovska Angleška nikdar ne bo držala s privrženci papeževimi. Pa Disraeli se ni hotel vستي na limanice in je le rekel, da o takih časniških poročilih nič ne ve in da vlada ni odgovorna za to, kar stoji v domačih in vnanjih listih. — Iz B o m b a y a so angleškemu parlamentu poslali prošnjo s tisučerimi podpisi, v kateri prosijo, da bi tudi izhodna Indija v angleškem parlamentu imela svoje zastopnike. Dunajska „N. fr. Pr.“ meni, da ta prošnja ne bode uslišana, sicer bi to zahtevale tudi vse druge kolonije, in britiški poslanci bi potem več ne mogli gospodovati kakor doslej. Po načelih novega liberalizma bi tedaj Indija, ki ima petkrat toliko prebivalcev kakor Velika Britanija, v parlamentu ne smela imeti nijednega zastopnika, in ravno tako tudi druge kolonije ne, ampak bi morale voljno prenašati absolutistično vlado angleško.

Iz Španjskega se poroča pruski „Kreuz-Ztg.“, da Cabrera je sedaj sam prevzel strategično vodstvo alfonsistične vojne in da v Biarritzu snuje načrte, kako bi se Karlisti najzdatnejše prijeli. Ti načrti so zdaj dovršeni in vojni minister Jovellar ima nalogo, dejansko izvršiti jih. Po poročilu dopisnikovem so ti načrti taki, da je Cabrera v nevarnosti izgubiti ime spretenega vojskovodje in da Jovellar, ki je že prevzel poveljništvo srednje armade, boje nič ne bo opravil. Njegov namen je namreč prijati Dorregaraya, ki se je v hribovji pri Helvi dobro ogradil. To hribovje je med Guadalavirom in Ebrom in prebivalci so vneti privrženci kralja Karlosa. Alfonsisti imajo le nekaj majhnih trdnjav na planjavah še v svoji oblasti; iz katerih skušajo predreti v hribovje, pa se morajo vselej hitro vrniti. Jovellar hoče to vojno pomnožiti na 20000 mož ter Karliste prijati od vsih strani. Pa že zaradi tega bode boje kaj malo opravil, ker v hribovji za toliko vojno ne bode dobil živeža, iz daljnih krajev pa tudi ne bode mogoče dobiti ga tje, ker so pota silno slaba in so vsi važnejši kraji v rokah Karlistov. Jovellar bo nekaj časa sem ter tje taval ter svetu poročal, kako je šeškal Karliste, potem pa se bode zopet vrnil domov in bo vesel, če bode le srečno peté odnesel. — Savalls je 3. junija pri Geroni dobro natolkel vladino vojno, ter vjel čez 140 mož in razun tega še v pest dobil mnogo kónj, vozov, orožja in streljiva.

Ruska. Že zadnjič smo omenili nekega članka v „Mosk. Ztg.“, ki se britko pritožuje o vnanji avstrijski politiki. „Popotovanje cesarja Franca Jožefa I., piše omenjeni list, naredilo je v političnih krogih veliko hrupa. Pa še bolj kakor shod z laškim kraljem v Benetkah je javnost zanimalo dolgo bivanje cesarjevo v Dalmaciji. Ne da se tajiti, da si na Dunaju na vso moč prizadevajo na izhodu pomnožiti avstrijski vpliv. Že Bismark je bil Avstriji svetoval svoj težnj prepložiti na Ogersko, kar je pred njim tudi predsednik nemškega parlamenta, Gagern, l. 1848 trdil reki, da naloga Avstrije je na izhodu razširjati nemško kulturo. Ravno to misel so imeli pozneje zlasti vojaški krogi in bivši vojni minister Kuhn je že pred 20 leti povdarjal, kako važne za vojno so izhodne železnice. Avstrijski generalni konsul Hahn je celo trdil, da zveza teh železnic z avstrijskimi je za obstanek Avstrije neobhodno potrebna. Tudi Ofenheim vitez črnorski je pri pravdi trdil, da je hotel pospeševati nalogo Avstrije, in kulturo razširjati ter na izhodu zidati železnice; iz tega domorodnega namena je delničarjem zapravljal denarje, kateri bi bili sicer obrodili velik sad. Bistvo avstrijskih namenov na izhodu se res čudno strinja z mislimi Ofenheimovimi ter kaže, da Avstrija namerava iz iztoka Donave napraviti to, kar je iztok Rena, Sejne in Theinse, t. j. napraviti tam avstrijsko Holandijo in Belgijo. Tudi pot Indijo bi potem morala držati skoz Avstrijo, kakor je bilo nekaj časa v srednjem veku, ko je bila Avstrija posredovalno središče med zahodom in Bizantinci in orodijsko zbirališče za vse izhodne trge. Ravno to pa Ruski ne dopada, ker se v tej reči Avstrija ne zanaša na svojo lastno moč, ampak na pomoč angleško, ktero skuša na vso moč pridobiti za svoje prizadevanje.

Turški kristjani iz Bosne se tropoma izseljujejo na Hrvaško, da odidejo kruti turški sili. Od 1. aprila do srede meseca maja se jih je čez 600 preselilo. Obe vladi to dobro veste, pa vradni listi o tem besedice ne črhnejo.

Telegram „Slovencu“.

Iz Gorice, 10. junija. Slovesnost pri odgrnjenji Hrastove podobe sijajna. Nazoči so bili nadškof, deželni glavar Coronini, okrajni glavar baron Rechbach, prošt, veliko duhovščine iz dežele in mesta. Govoril je dr. Valussi.

izvedel, že za to mu bo trda hodila.“ Emilij ni še vsega izgovoril, kar zasliši že dobro znani vzdregetajoči glas: „Beda mestu! Beda tempeljnu! Glas vzhodni! Glas zahodni! Glas od vsih štirih vetrov! Beda tempeljnu! Beda Jeruzalemu! Beda mestu in narodu!“

„Kdo pa je ta strahoviti prerok? Sinoči sem ga srečal v dolini enomskej, a nobene besede nisem mogel dobiti iz njega. Le kričal je v eno mer, kakor sedaj.“

Hanani, ki se ni ganil niti zmenil za neznanški krik, odgovori: „Ne vem, kdo je, ali kar se tiče mene, prepričan sem, da je — vedoma ali nevedoma — svarilen glas Gospodov. Bojim se, da se hoče mračno njegovo prerokovanje izpolniti. Trdi, da je Jezus, Ananin sin. Pred več meseci, na predšotorni praznik, došel je z dežele, ter nenadoma, Bog si ga vedi zakaj, zakričal: „Beda mestu! Beda tempeljnu!“ Od takrat ne mine ne dan ne noč, da bi ne dirjal po ulicah jeruzalemskih in ponavljal grozopolnih besedi. Svetništvo ga je ostro kaznovalo, da bi mu jezik zavezalo, ali nič ne izdá. Ni se niti izgovarjal, niti je ječal,

grozopolne besede pa je vedno ponavljal. Gesij Flor dal ga je bičati, a on se ni zmenil za to. Vselej, kedar je vdarilo po hrbtu, ponovil je s tužnim glasom: „Beda Jeruzalemu!“ O praznikih še vse bolj kriči, a če ga kdo vpraša, čemu vpije, nikdar nič ne odgovarja. Naposled vsak meni, da je nor in ga pusti, da gre svoj pot. Da nas čaka neizrekljiva nesreča, to je prerokoval že naš božanski učitelj, in zato menim, da ni treba tujih prerokovanj. Ali njim, kateri nesrečo našo pospešujejo, njim mora beseda „beda“ kot smrtni glas odbijati po ušesih in jih zbadati v srce.“

„Ta Jezus“, pristavi Emilij, „spominja me tudi neke druge osebe, ki sem jo srečal v dolini enomskej.“ Opiše mu gobovca v rudečem plašču na „krvnej njivi“.

„No, to je brezbožni Karikelj.“

„Karikelj? Karikelj iz Grške?“ zavzet vpraša Rimec. „Od kedaj je gobov?“

„O, je že več let temu. Neko noč bil je v gostéh. Z nekimi tovariši Saducejci hotel je motiti kristijansko službo božjo v cerkvi pri Betezdi ter oskruniti svete posode. Ali roka

Gospodova ga je udarila ravno oni hip, ko je hotel izvršiti zločinstvo. Prijele so se ga gobe, bolezen je postajala čedalje huja. Vse od kraja ga mrzi: Judje, Grki in Rimci. Od takrat biva v onih razvalinah in živi od milodarov kristijanskih.“

„Ali je pa zločinec spoznal tudi svoja zločinstva?“

„O kaj še! Nek pot je videl, da je apostelj Jakob, naš škup, ozdravil bolnika, in takoj je tudi on pristopil, da bi ga ozdravil. A Jakob je poznal spačenost in zagrizeno sovraštvo njegovo do vere Kristusove, za tega delj ni uslišal njegove prošnje, pač pa mu je dal novcev, rekoč: „Na, to-le vzemi, po tem hrepeni tvoje srce. Bolje storiš, če izpolnuješ besede mojega mojstra in iščeš kraljestva božjega, kajti vse drugo ti bode navrženo.“ Karikelj je kar divjal zato, ker ga je apostelj posvaril, in pri priči hitel je k Anani tožit škupa, da, celo ponudil se je izdati ga, kar je tudi učinil. Sedaj navadno prebiva v dolini enomskej, in preklinja Boga in ljudi.“

(Dalje sledi.)

Izvirni dopisi.

Iz Vidma, 10. jun. (Dr. Razlag.) Morebiti še ne veste, kar jaz iz zanesljivega vira vem, da je namreč dr. Razlag prosil in dobil službo oskrbnika breške grajščine grofa Atems-a. Ta gospod je zadnji čas postal res nerazumljiv. Bivši deželni glavar, še sedaj deželni in državni poslanec, kandidat ministerskega sedeža itd. itd. prosi zdaj za obskurno službo. Kaj ste mu storili Slovenci, da zapusti belo Ljubljano, naše politično središče? Bo li res politiki hrbet obrnil?

Iz Trsta, 9. junija. Kaj da so in koliko da koristijo dobro vravnane in redno obiskovane ljudske šole, o tem se je dozdam že marsikaj pisarilo, kakor sicer dobro vémo; a kar se naših slovenskih tiče, po nesreči večidel vendar le — zastonj! Da smo si pa te nesreče tudi sami krivi, vidi se posebno v tukajšnji tako imenovani slovenski okolici. Okoličani so od nekdanj bili in so, žalibog! še zdaj premalomarni za učenje svojih otrok v šoli, da bi jih redno vanjo pošiljali, kakor gré, da si jih dajo po tem zrediti za trgovino ali za kako drugo dobičkonosno primérno opravilo v méstu, kér jim pač jako revna okolica, v ktéri se število ljudstva čedalje bolj pomnožuje, pripomočki pa za njih potrebe (červavno sicer tudi po nekem res čudnem . . . obnašanju marsiktérih) se čedalje bolj manjšajo, premalo pomagati utégne.

Okoličani imajo zdaj deset slovenskih šol, za ktére plačuje tržaška soséska (magistrat) vsako leto okoli 20.000 gold. Pa koliko jim koristijo te šole? Toliko, da se Bogu smili! V dokaz tega oménja se tukaj le jeden primér — žalostna prikazen, da na Občinah, kjer je šola že od 60 lét sém, se nahajajo dozdam po trditvi jako vrlega in pridnega učitelja Valentiča komaj — trijé, ki bi kaj brali! Zató se je pa tudi znani domačin J. Godina po vpeljanju dveh narodnih časnikov leta 1866 dozdam zastonj na vso moč trudil, da napravi v korist posebno okoličanom marsikako dobro knjigo, da jo bero in se po tem izobražujejo za svojo potrebo, kolikor bi le mogoče bilo. A odbijajo jih naravnost tudi tisti, ki védo lepo brati, z besedami: „Kaj čem s temi bukvami, saj mi ne dajo ne jesti ne piti?“ Tak je dosedanji sád omenjenih šol! — Sicer pa celo še neki bolj učeni tukajšnji tako imenovani vneti Slovenci so na vljudno povabilo, da bi naročili omenjene knjige, odgovarjali s tem, da jih zato ne vzamejo, ker imajo že dovolj nemških ali angleških (?). Ubogo naše slovstvo! Skoraj le čast. gospod fajmošter Jos. Zorman na Kétnari je neka prava ali posebna izjema zastran podpore slovenskih pisateljev vsake vrste. Poizdal je on dozdam gotovo že toliko denarja za národne knjige in časnike, da bi se bil s pomočjo njega dal celo napraviti tisti narodni dom, kterega namerava zidati društvo „Edinost“. On je zato tudi vse pohvale in — posneme vreden. Pač še védno premalo imamo tacih narodnjakov. Škoda!

Kar se tiče boljšega obiskovanja zgoraj opomnjenih desetih ljudskih šol, in pa še drugih naprej, dalo bi se ono zboljšati in zljajšati po vstanovitvi primerne pomoči (štipendij) za okoličansko mladino bolj bistre glave, kakor je dopisnik sicer jako priporočil nekim poslancem tukajšnjega deželnega zbora, v kterem se ima neki te dni tudi zastran tega odločiti. Bog daj, da bi se kaj dobrega napravilo!

Domače novice.

V Ljubljani, 12. junija.

(Dr. Viktor Leitemeier) svetovalec pri kresijski sodnji novomeški in glasoviti velikomemski kričač, se iz Novega mesta zopet preseli k deželni sodnji ljubljanski. Novomeščanom bo to gotovo prav, nam pa tudi, ker tukaj ne bode imel prilike narodnosti slovenski toliko škodovati kakor pa v Novem mestu.

(„Slovenski Narod“) št. 128 od 9. junija, je bil konfisciran zaradi uvodnega članka, v kterem preresetava nezaupnico, katero je tako imenovana kupčijska zbornica izrekla poslancema Horaku in Lavrenčiču.

(Na Bled) so se namenili Hrvatje priti 15. avgusta in sicer zagrebško pevsko društvo „Kolo“ in sisaško „Zora“, da vrnejo Slovencem, zlasti pa „Sokolu“ pohod na Hrvaškem. Dobro nam došli! Mi jih bomo gotovo sprejeli kolikor mogoče slovesno, prirčno pa na vsak način. Obžalovati je le, da je Ljubljana, slovensko glavno mesto, v nemčurskih, Hrvatom neprijaznih rokah, in da mi svojih bratov ne moremo v Ljubljani tako sprejeti, kakor bi jih radi. Bo pa slovesnost na Bledu tim krasnejša.

(Nesreča pri vojaških vajah.) Vojaki so imeli 9. t. m. pri Zalogu svoje vaje. Ker jih od ranega jutra še pri hudi vročini sem ter tje lajhajo, padel je nek vojak med begom pred četo, ki je nadomestovala sovražnika, prevelike slabosti na tla. V tistem hipu pridirja konjik, čigar konj nesrečneža s kopitom zadene na glavo ter mu črepino prebije, da so se mu razkropili možgani in je na mah obležal mrtev.

(Izlet „Sokola“) v Bizovik bo jutri v nedeljo 13. t. m. Sokolci se zbero v čitalnici do 2. ure popoldne in odrinejo točno ob 2. uri. V čitalnici bizoviški bode ob 5. popoldne beseda, pri kateri bo moški pevski zbor „Sokola“ pel in igrala domača godba čitalnice ljubljanske. Ako bo vreme ugodno, se je nadejati, da se tudi mnogo ljubljanskih domoljubov vdeleži tega izleta.

(Povesti iz sodnijskega življenja), ktere izhajajo že dalje časa v „Novicah“, pridejo zdaj v posebnih knjižicah na svetlo. Prva knjižica, ki obsega jako mikavne povestice „Poštne nakaznice“, „Poštarica na Prelazu“ in „Ponarejeni bankovci“, je ravnokar natisnjena in se bo že prihodnji teden dobivala pri pisatelju g. J. Aléšovcu v Ljubljani po 30 kr. Ker med narodom našim ni še posebno mnogo razširjenih mikavnih povesti, ki bralcu kažejo življenje zvitih hudodelnikov, bo gosp. Aléšovec s tem posebnim ponatisom gotovo vstregel zlasti kmetiškemu ljudstvu. Knjižic pa ni posebno veliko tiskanih, zato se bo moglo le tistim vstreči, ki se za časa za-nje oglasijo. Tudi po pošti knjižica ne velja več ko 30 kr.

Razne reči.

— Duhovske spremembe. V ljubljanski škofiji: G. Merzel Jož., fajm. v Starem trgu pri Poljanah, gre v pokoj; fara je razpisana 9. junija. — Umrli je v Kranju pokojni gosp. fajm. Žust Martin 6. jun. — Č. g. Val. Plemelj, fajm. na Koroški Beli je 9. t. m. umrl. R. I. P.

V tržaški škofiji: Č. g. Primož Šubic ne gre v Storje, ampak v Koprivo; — č. g. Teran Janez pa ostane v Storjah.

— L u b a d a r, gozdom zelo nevaren kéber (Borkenkäfer), se je prikazal tudi v nekterih gozdih judenburškega okraja na Štajarskem. Bog daj, da bi se ljudem posrečilo rano za-treti ga.

— Vitez Žvegelj, ki je bil dosedaj dvorni svetovalec „extra statum“, postal je vsled najvišjega sklepa od 5. t. m. redni dvorni in ministerijalski svetovalec pri vnanjem ministertvu.

— N a d e v a n a p o d o b a. Bogat ogerski posestnik je poslal enega svojih oskrbnikov na dunajsko razstavo, da bi kaj pridobil v znanosti. Ogledujoči si raznotere reči pride v rumunski oddelek, kjer so bile podobe rumunskih vojščakov, nadevane z volno ali drugimi rečmi. Posebno čudovita se mu zdi podoba sedeča, kakor bi spala, komolec je naslonjen na stegno in glava podprta z roko. Čudil se je posebno nad naravnostjo, s katero je bila podoba narejena. Da bi se prepričal, da je podoba res natlačena, stopi bližje, ter si jo precej okorno potipa. Ali glej! naenkrat oživi podoba, skoči pokonci, ter pritisne prestrašenemu oskrbniku tako zaušnico, da se kar obrne. Podoba bila je namreč — redarski stražnik (policist), ki si je hotel opoldne, ko ni bilo toliko ljudi, malo opočiti in kterega je Ogrova zmota tako neljubeznjivo iz sanj zbudila. „Kako si upate me tukaj tako nesramno napadati?“ se zadere nad prestrašenim obiskovalcem razstave. „Ne zamerite, gospod“, odvrne boječe se ta, „mislil sem, da ste — nadevani.“

— P a m e t n e m i s l i o d v o b o j u. Profesor matematike na univerzi v Cambridge, umrl Vince, je trdil vpričo več častnikov, da pametni vzrok dvoboja pač ni mogoč. Eden častnikov pa reče: „Prav lepo! Kaj bi pa vi rekli, ko bi vam kdo v obraz rekel: „Vi ste lažnjivec!““ kaj bi potlej storili?“ „Kaj bi storil?“ „Spričajte, gospod“, bi rekel. On bi ali spričal, ali ne. Ako bi spričal, nu, potlej ne bi imel nič reči; če pa ne, bi bil on sam lažnik in jaz opravičen.“

Listnica vredništva.

Gosp. J. K. v P. Državni pravdnik bi nam misli Vaše o odškodovanji utegnil za zelo vzeti, zato je bolje, da mu jih ne podamo tiskanih. Saj veste, kako je. Brez zamere! Morda drugi pot kaj manj spodtekljivega.

Umrli so:

8. junija. Marija Verbič, inšt. reva, 68 l., za vodenico.

9. junija. Franc Cerar, delavec, 42 l., — in Jera Snoj, gostica, 67 l., oba za pljučno sušico. — Franc Hradecky, inšt. revež, 56 l., za mrtvoudom. — Ivana Pfeifer, dež. oficijala otrok, 3 l., za vnetjem vratu.

10. junija. Frančiška Hrastar, nakladača hči, 5 l., za vnetjem vratu. — Marijeta Zupančič, gostača žena, 28 l., za pljučno sušico.

Eksekutivne dražbe.

19. junija. 2. Jan. Tekavc-ovo iz Dvorske vasi (845 gl.), — 2. France Kralič-ovo iz Mallega ločnika (920 gl.), — 2. Jan. Mauser-jevo iz Hočuja (1886 gl.), vse v Laščah. — 2. Jan. Legat-ovo iz Kosez (380 gl.), — 2. J. Sterle-jevo iz Matene (66 gl.), obe v Ljubljani. — 1. Tone Kovšca-ovo z Razdrtega (5945 gl.), — 2. Peter Marinšek-ovo iz Senožec (2760 gl.), obe v Senožecah. — 2. Jan. Jereb-ovo iz Hraš (5400 gl.) v Kranju.

21. junija. 3. Frančiške Vilar-jevo iz Podoba (1760 gl.) v Ložu. — 2. Urh Tercel-jevo iz Hraš (685 gl.) v Kranju. — 2. Avgust Kremžar-jevo (175 gl.) v Ljubljani.

Na Štajarskem.

15. junija. Karl Magerl v Oplotnici, 1846 gl. — Martin Vehovar v Čmuregori, 230 gl.

16. junija. Franc Leserer pri sv. Lenartu, 12.225 gl. — Jož. Gregorec v Rakovcih, 925 gl.

17. junija. Jože Ostruh v Slakevi, 1800 gl.

21. junija. Jan. Krožel v Stoprech, 367 gl.

26. junija. Anton Razpotnik pri Celji, 90 gl.

in Franc Lipovšek; 3490 gl. — Mart. Peslak v Žalci, 202 gl.

Tržna cena preteklega tedna:

Mesta:	Mernik						
	Pšenic	Rži	Ječmena	Ovsa	Turšice	Ajde	Prosa
v Ljubljani	2.30	1.60	1.25	1.00	1.50	1.35	1.35
v Kranji	2.50	1.95	1.40	1.05	1.60	1.30	1.35
v Lohi	2.50	1.90	1.40	1.10	1.65	1.30	1.35
v Novomestu	2.50	2.00	1.30	1.10	1.60	1.45	1.80
v Sodražici	2.90	—	—	1.00	1.70	1.50	2.40
v Mariboru	2.20	1.85	1.80	1.10	1.55	1.30	1.90
v Ptuj	2.00	1.60	1.50	1.00	1.40	1.18	1.60
v Celji	2.35	1.80	1.55	1.15	1.75	1.50	1.70
v Celovcu	2.45	1.90	1.50	1.00	1.59	—	—
v Trstu	2.70	1.90	1.70	1.10	1.70	—	—
v Zagrebu	2.40	2.00	1.50	1.10	1.35	—	—
v Varaždinu	2.10	1.55	1.30	0.95	1.25	1.25	1.40
na Dunaju	2.80	2.00	1.50	1.20	1.65	—	—
v Peštu	2.45	1.75	1.42	1.10	1.55	—	—
v Pragi	2.60	2.10	1.75	1.30	—	—	—
v Graecu	2.45	1.80	1.10	1.20	1.50	—	—

Tržna cena:

Reči	v Ljubljani	v Novomestu	v Kranji	v Lohi	v Sodražici	v Mariboru	v Celju	v Ptuj
Masla funt	0.60	0.50	0.54	0.50	0.50	—	—	—
Špeha „	0.34	0.36	0.40	—	0.36	0.36	0.36	0.32
Leče mernik	3.00	—	2.88	—	—	—	—	—
Krompirja „	1.20	1.10	—	1.00	1.00	0.80	0.85	0.75
Fižola „	2.80	2.49	2.40	—	2.20	—	—	—
Sena cent	1.30	1.20	1.40	1.25	—	1.70	1.00	2.00
Sem. detelja „	—	—	—	—	—	—	—	—
Prešiči cent	22.0	—	—	—	—	—	—	—
Govedinefunt	0.28	0.26	0.17	—	—	0.26	0.26	0.26
Teletine „	0.24	0.28	0.20	—	—	0.26	0.27	0.26
Jaje za 10 kr.	6	8	7	7	6	—	—	—

V Trstu: Kava Rio 46—56, Mocca 70 gld. en cent, sladkor 4 cent 19—20 gld., olje dilmat. 24—26, boljše 35—38 gld. en cent. Petrolej 8.50—9 gld. v sodčkih.

Poslano.

Slavnemu odboru narodne čitalnice
v Kamniku.

Ker gospod predsednik čitalniški mojega 8. rožnika t. l. njemu po c. k. pošti v Kamniku donesenega pisma, v katerem sem naznanjal izstop iz imenovanega društva, ni hotel sprejeti (vzroki mi niso znani); javno izrečem, da z današnjim dnevom izstopim kot ud čitalnice v Kamniku.

Z odličnim spoštovanjem

(42—1)

F. K.
šepetalec.

Gospodarji pozor!

Zavarovalnica „Minerva“ zavaruje po najnižji ceni proti škodi po toči za gotove premije ali pa proti menjicam.

Ravnateljstvo za slov. dežele
Janez Jereb.

Pisarna v Ljubljani na Starem trgu hiš.-št. 155. (37—5)

Denarstvene cene. 10. junija.

	Denar.	Blago.
Državni fond.		
5% avstrijska papirna renta	70.15	70.25
5% renta v srebru	74.45	74.65
Srečke (lozi) 1854. l.	105.—	105.50
„ „ 1860. l. celi.	112.25	112.50
„ „ 1860. l. petinke	116.50	117.—
Premijski listi 1864. l.	134.25	134.75
Zemljiščine odveznice.		
Štajarske po 5%	—	—
Kranjske, koroške in primorske po 5%	—	—
Ogerske po 5%	82.50	82.75
Hrvaške in slavonske po 5%	80.75	80.75
Sedmograške po 5%	79.—	79.50
Delnice (akcije).		
Nacionalne banke	960.—	961.—
Unionske banke	110.—	110.25
Kreditne akcije	234.—	234.50
Nižoavstr. eskomptne družbe	800.—	805.—
Anglo-avstr. banke	129.75	130.—
Srečke (lozi).		
Kreditne po 100 gld. a. v.	167.—	167.50
Tržaške „ 100 „ k. d.	111.—	—
„ 50 „ „ „	56.50	—
Budenske „ 40 gld. a. v.	27.75	28.50
Salmove „ 40 „ „ „	36.75	37.25
Palfi-jeve „ 40 „ „ „	27.50	28.—
Clary-jeve „ 40 „ „ „	27.50	28.—
St. Genois „ 40 „ „ „	27.50	28.—
Windischgrätz-ove „ 20 „ „ „	21.25	21.50
Waldstein-ove „ 40 „ „ „	22.75	23.75
Srebro in zlato.		
Ces. cekini	5.26—	5.27—
Napoleons'or	8.90	8.91—
Srebro	102.40	102.50

Telegrafične denarne cene 11. junija.

Papirna renta 70.15. — Srebrna renta 74.60. — 1860letno državno posojilo 112.20 — Bankine akcije 967. — Kreditne akcije 232.— — London 111.60 — Srebro 102.50. — Ces. kr. cekini 5.27. — 20Napoleon 8.90.

Bolnikom v prid
navedemo v sledečem več pohvalnih pisem,
ki so najboljši dokazi o izvrstni moči
pravega
Wilhelmovega
antiartritičnega antirevmatičnega
kri čistečega čaja.

Gospodu Franju Wilhelmu, lekarju v Neunkirchen-u.
V Hainburgu 21. nov. 1874.

Vaša blagorodnost! Iz hvalečnosti se čutim dolžnega Vam naznaniti, da me je pri Vas narajeni Wilhelmov antiartritični antirevmatični kri čisteči čaj rešil bolezn, ki bi se ne dala po nobenem drugem zdravilu ozdraviti.

Kakor je resnica, pritrjujem s svojim imenom in pečatom, da sem osem mesecev vsak dan rabil ga eno porejlo in bil po tem ozdravljen

božjasti, ki me je že 7 let metala,
tako, da sem se je popolnoma znebil, ker me že 14 mesecev ni nobenkrat več vrgla.

Blagovolite to v prid drugih bolnikov po časopisih objaviti.

(L. S.) Ignacij Berger.
O. št. 4218.

Jaz potrjujem, da je osebno mi znani gospod Ignacij Berger, c. k. načelnik telegrafske postaje v Hainburgu, to pismo pred menoj lastno-ročno podpisal.

V Hainburgu tridesetega novembra tisoč osem sto sedemdeset in štiri. Ant. Paravicini l. r.
(L. S.) c. k. notar.

Gospodu Franju Wilhelmu, lekarju v Neunkirchen-u.
V Altenfeldenu Gor. Avstr. 30. nov. 1874.

Vaš Wilhelmov antiartritični antirevmatični čaj za čiščenje krvi, kterega dobivam iz lekarne gosp. Avgusta Hofstätterja v Lincu, dela pri nas veliko dobrega, je vsega čista vreden in se po našem priporočanju zelo razširja; celo naš gospod dr. Nickl se čudi temu čaju, ker sem čez leto in dan pri njem jemala zdravila, pa je patka in slabost čutnic pri vsem tem postajala čedalje hujša; zdaj pa sem porabila 3 pakete čaja in zdrava sem.

Zares z vsem spoštovanjem Vas pozdravlja
Julijana Kramel, hiš. posest. št. 6.

Gospodu Franju Wilhelmu, lekarju v Neunkirchen-u.
V Komornu (na Ogerskem) 30. nov. 1874.

Vaša Blagorodnost! Dovoljujem si izreči Vam svojo najprisrčnejšo hvalo, da sem bil tako srečen zvedeti za Vaš Wilhelmov antiartritični antirevmatični čaj za čiščenje krvi. Bog vsegamogočni mi je pripomogel do tega zdravila, ker sem 12 let toliko pretrpel, 3 leta toplice obiskoval; vse, kar se mi je svetovalo, za mazati in pariti, stalo me je mnogo denarja in bolečin, pomagalo pa ni nič.

Se enkrat mojo tisočeno zahvalo za dobri čaj, brez kterega ne bi smela biti nobena hiša, ker on je zdravnik pri njej.

Ker me zdaj toliko ljudi poprašuje, kaj mi je tako hitro pomagalo, moral sem mnogim povedati Vašo addresso. Prosim še, da bi mi vljudno poslali še 4 pakete tega Wilhelmovega antiartritičnega antirevmatičnega čaja za čiščenje krvi, ker ga potrebujem za gospoda mestnega glavarja. Prosim, pošljite mi ga proti poštnemu povzetju.

S poštvovanjem
Jožef Schartner, stavbeni mojster,
(18—15) Wassergasse št. 1196.

Svarimo pred ponarejanjem in sleparijo.

Pravi Wilhelmov antiartritični antirevmatični čaj za čiščenje krvi se dobiva le iz prve mednarodne fabrikacije Wilhelmovega antiartritičnega antirevmatičnega čaja za čiščenje krvi v Neunkirchenu pri Dunaji ali v mojih časnikih navedenih zalogah.

Zavitek, v 8 obrokov razdeljen, po predpisu zdravnika pripravljen, s podukom v različnih jezikih 1. gld., posebej za kolek in zavoj 10 kr.

Na ugodnost p. n. občinstva se pravi Wilhelmov antiartritični antirevmatični čaj za čiščenje krvi tudi dobiva: v Ljubljani pri Petru Lasniku; v Kranji pri K. Šavniku; v Postojni pri Jožefu Kupferschmidu; v Novem mestu pri Dom. Ricoli-u; v Celji pri Baumbachu, lekarju, Francu Rauscherji, lekarju in Karolu Krisperju; v Mariboru pri Alois Quandestu; v Prassbergu pri Tribucu; v Beljaku pri Matevž Fürstu; v Celovcu pri C. Ciementtschitsch-u; v Gorici pri Franzonič-u lekarju; v Varaždinu pri dr. A. Halterju, lekarju.

Piccolijeva lekarna „k angelju“.

Farmacijske specialitete
Gabriel Piccolia,
lekarja v Ljubljani na dunajski cesti.

Anaterinova ustna voda in zobni prašek. Boljši, nego vsaka druga zobna voda in zobni prašek, pravo sredstvo zoper zoboból in ustne bolezni, zoper gujilobo in majanje zob, zoper difteritis ali vnetico grla in skorbut, prijetnega duha in okusa, krepi dalje zobno meso, in je sploh neprimerljivo sredstvo za čiščenje zob. Kdor ga enkrat poskusi, dal mu bode gotovo prednost, vzlic vsim enakim izdelkom. 1 steklenica 60 kr., 1 škatlja 40 kr.

Ribje olje, pošiljano naravnost iz mesta Bergen na Norveškem, brezkusno in ne slabo dišeče, 1 originalna steklenica 80 kr.

Pravi sajdiccev pulver. Nareja se s čisto kemičnih tvarin. 1 škatlja 80 kr., 1 tucat škatelj 6 gold. 60 kr.

Pravo vinsko žganje s soljo, v pomoč bolehnemu človeštvu pri vsih notranjih in vnanjih prisadih, zoper večino boleznij, posebno za vsakovrstne rane itd. 1 steklenica 40 kr.

Eliksir iz Kine in Koke. Najboljši do sedaj znani želodečni likér. Pospešuje cirkulacijo in prebavljenje, ter različne organe in ude z nova okrepi in oživi. 1 steklenica 80 kr.

Glycerin-Crème, je posebno izborno sredstvo zoper razpokane ustnice in kožo na rokav. 1 flacon 30 kr.

Lancaster-lilijna voda. Toaletni zaklad. Specialno, da se ohrani koža krasna, nježna in mehka, se jej daje prednost pred vsemi umivalnimi vodami, lepoticjem in lepoticnim sredstvom, ktera so često škodljiva. 1 steklenica 1 gold.

Rajžev pulver. Izključljivo iz vegetabilnih tvarin, posebno zdrav za kožo, kterej podeli izvorno brhkost in čvrstost, kar se nahaja le pri mladini. 1 paket 10 kr., 1 škatlja 40 kr.

Sok iz Tamarinde. Po mrzlih sredstvih iztlačen. Učinkuje znamenito krepilno in olajšajoče. 1 steklenica 40 kr.

Nezmotljivo sredstvo zoper mrzlico. Učinek tega léka je dokazana istina in vsaki bolnik, ki je lék uže poskusil sam na sebi, se bode radostno prepričal, da je najmočnejše in zanesljivejše sredstvo do sedaj znanih zoper ponavljajočo se mrzlico. 1 steklenica 80 kr.

Naročila se izvršujejo vračajočoj se pošto proti poštnemu povzetju. (36—6)